

3. S 1. točko se nadomestijo temeljna načela ustave Republike Slovenije in amandma IX k ustavi Republike Slovenije; z 2. točko se nadomesti drugi odstavek 434. člena ustave Republike Slovenije.

AMANDMA XCIII

1. Organizacije delovnih ljudi in občanov oziroma volilci določijo listo ali liste kandidatov za delegate v družbenopolitični zbor skupščine družbenopolitične skupnosti oziroma kandidate določijo volilci.

2. Kandidate za predsednika in člane Predsedstva republike predlagajo in določijo delovni ljudje in občani in njihove organizacije na način in po postopku, ki ga določa zakon.

3. Kandidate za člane Predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije predlagajo in določijo delovni ljudje in občani in njihove organizacije na način in po postopku, ki ga določa zakon.

4. S 1. točko se nadomesti prvi odstavek 5. točke amandmaja XXXVI k ustavi Republike Slovenije; z 2. točko se nadomesti tretji odstavek 2. točke amandmaja IV k ustavi Republike Slovenije; s 3. točko se nadomesti 1. točka amandmaja LXXXI k ustavi Republike Slovenije.

Razveljavi se 161. člen ustave Republike Slovenije.

V drugem odstavku 184. člena in v prvem odstavku 185. člena ustave Republike Slovenije se razveljavi besedilo »v Socialistični zvezi delovnega ljudstva«.

AMANDMA XCIV

1. Zbor združenega dela, zbor občin in družbenopolitični zbor na skupni seji:

- volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednike Skupščine Republike Slovenije;
- imenujejo in razrešujejo generalnega sekretarja Skupščine Republike Slovenije;
- volijo in razrešujejo predsednike in člane komisij in drugih delovnih teles Skupščine Republike Slovenije;
- volijo in razrešujejo predsednika in sodnike Ustavnega sodišča Republike Slovenije;
- volijo in razrešujejo predsednika in sodnike Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ter drugih sodišč v republiki;
- imenujejo in razrešujejo javnega tožilca Republike Slovenije ter druge javne tožilce v republiki;
- imenujejo in razrešujejo družbenega pravobranilca samoupravljanja Republike Slovenije;
- volijo oziroma imenujejo in razrešujejo druge republiške funkcionarje, ki jih določa zakon ali drug akt Skupščine Republike Slovenije;
- imenujejo in razrešujejo člane organov upravljanja organizacij in skupnosti, za katere je tako določeno z ustavo, zakonom ali drugim aktom Skupščine Republike Slovenije.

2. Zbor združenega dela, zbor občin in družbenopolitični zbor na skupni seji volijo in odpokličejo s tajnim glasovanjem člane delegacije Skupščine Republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije izmed delegatov v zborih.

3. S 1. točko se dopolni 349. člen ustave Republike Slovenije in razveljavi 350. člen ustave Republike Slovenije; z 2. točko se nadomesti 3. alineja 349. člena ustave Republike Slovenije.

AMANDMA XCV

1. Za izvedbo ustavnih amandmajev XCI do XCIV k ustavi Republike Slovenije in za zagotovitev prehoda k njihovi uporabi se sprejme ustavni zakon.

2. Predlog ustavnega zakona predloži zborom Skupščine Republike Slovenije Komisija za ustavna vprašanja.

3. Ustavni zakon sprejmejo vsi zbori Skupščine Republike Slovenije enakopravno. Ustavni zakon je sprejet, če zanj glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora

St. 001-02/90-2, ESA 982

Ljubljana, dne 7. marca 1990.

403.

Ker so bili izpolnjeni pogoji iz XCV. amandmaja k ustavi Republike Slovenije, sprejema Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 8. marca 1990

ODLOK

o razglasitvi ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XCI do XCIV k ustavi Republike Slovenije in o ustanovitvi sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin

Razglasa se ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev XCI do XCIV k ustavi Republike Slovenije in o ustanovitvi Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na seji Zbora združenega dela dne 7. marca 1990, na seji Zbora občin dne 7. marca 1990 in na seji Družbenopolitičnega zbora dne 7. marca 1990.

St. 001-02/90-3

Ljubljana, dne 8. marca 1990.

Skupščina
Republike Slovenije

Predsednik
Miran Potrč l. r.

404.

USTAVNI ZAKON
ZA IZVEDBO USTAVNIH AMANDMAJEV XCI DO
XCIV K USTAVI REPUBLIKE SLOVENIJE IN O
USTANOVITVI SVETA ZA VARSTVO ČLOVEKOVIH
PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN

1. člen

Ustavni amandmaji XCI do XCIV k ustavi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: amandmaji) se uporabljajo od dneva, ko jih razglasi Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov, če ni glede uporabe njihovih posameznih določb v tem zakonu drugače določeno.

2. člen

Določbe amandmaja XCI se v predpisih in drugih aktih državnih organov v Republiki Sloveniji uporabljajo od uveljavitve tega zakona.

Vsi organi in organizacije v Republiki Sloveniji morajo v svojih aktih, nazivih in dokumentih uveljaviti določbo amandmaja XCI najpozneje do 31. 12. 1992.

3. člen

Do 31. marca 1990 morajo biti z ustavnimi amandmaji usklajeni vsi zakoni o posebnih pooblastilih in nalogah družbenopolitičnih organizacij.

4. člen

Določbe amandmaja XCIV se uporabljajo od volitev v Skupščino Republike Slovenije v letu 1990.

5. člen

Delegatom, ki so jih delegacije, konference delegacij oziroma skupine delegatov delegirale za zadnje seje skupščin družbenopolitičnih skupnosti v mesecu marcu 1990, članom delovnih teles in funkcionarjem skupščin družbenopolitičnih skupnosti se mandat podaljša do konstituiranja skupščin družbenopolitičnih skupnosti v letu 1990, vendar najdlje do 10. maja 1990.

6. člen

Do 31. marca 1990 se sprejme zakon o ustanovitvi sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, s katerim se uredijo njegove pravice in razmerja do organov in organizacij v republiki.

7. člen

Ta zakon se razglasi in začne veljati hkrati z ustavnimi amandmaji.

St. 001-02/90-3, ESA 1007

Ljubljana, dne 7. marca 1990:

405.

Skupščina SR Slovenije je na skupnih sejah vseh zborov 30. 3. 1989, 27. 11. 1989, 11. 12. 1989 in 7. 2. 1990 obravnavala aktualne družbenopolitične razmere v SR Sloveniji in SFR Jugoslaviji. Ob tem je posebej ocenila tudi vpliv in posledice, ki jih imajo za te razmere dogajanja na Kosovu ter proglas organov SR Srbije o prekinitvi vseh gospodarskih, kulturnih in političnih stikov s Socialistično republiko Slovenijo. Ugotavljala je, da se v Jugoslaviji zabstrujejo vsa temeljna vprašanja, kot so demokracija, človekove pravice in svoboščine, pluralizem, pravna država, tržno gospodarstvo, mednarodni odnosi in suverenost republik v Jugoslaviji.

Pozvala je vse pristojne organe v federaciji ter skupščine vseh socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin, da s svojo aktivnostjo zagotovijo spoštovanje ustavnosti in zakonitosti ter demokratično reševanje vseh spornih vprašanj.

Skupščina Republike Slovenije z obžalovanjem ugotavlja, da vsi pozivi Skupščine SR Slovenije in drugih organov oblasti v SR Sloveniji, kot tudi vsa prizadevanja demokratične slovenske in jugoslovanske javnosti, ne dajejo nobenih rezultatov. Gospodarske in politične razmere se še zaostrujejo. Še naprej se ohranja stanje, v katerem je iz političnih razlogov v veliki meri prekinjen pretok blaga, kapitala in storitev med gospodarskimi subjekti dveh republik. Razmere na Kosovu zaradi stopnjevanja represije, groženj in nepripravljenosti za dialog prete, da bodo prerasle v državljansko vojno.

Predsedstvo SFRJ, Skupščina SFRJ in Zvezni izvršni svet očitno, zaradi različnih političnih interesov, niso zmožni zagotoviti spoštovanja ustave in zakonov. Zato se vzpostavlja stanje, v katerem mnoge gospodarske organizacije v SR Srbiji ne izpolnjujejo obveznosti, ki izhajajo iz zvezne zakonodaje. Vzpostavljena so razmerja, v katerih zaradi političnih sta-

lišč in razlogov ne deluje jugoslovanski trg, kar hromi celoten gospodarski sistem Jugoslavije in resno grozi z razpadom pravno urejenega gospodarskega in političnega sistema ter odnosov v federaciji.

Razpad vezi med našimi narodi se nadaljuje in stopnjuje. Grožnje za reševanje mednarodnih vprašanj z nasilnimi sredstvi vzbujajo upravičen strah za bodočo usodo in perspektivo sožitja tudi pri Slovenicah. Potrebna je skrbna ocena, ali ta proces še lahko zaustavimo in kako. Nujne pa so tudi odločitve in aktivnosti za zavarovanje vitalnih interesov naroda in njegove bodoče usode. Razmere in možna perspektiva razvoja terjajo preiščljene, a odločne usmeritve.

V takšnih razmerah Skupščina Republike Slovenije kot najvišji organ oblasti slovenskega naroda in ljudstva Slovenije, zavedajoč se svoje polne odgovornosti pred slovenskim narodom in ljudstvom Slovenije za bodoči razvoj demokratičnih družbenih odnosov, pravic in svoboščin slehernega občana, pravic slovenskega naroda, da si prosto dočeta svoj politični status in prosto zagotavlja svoj ekonomski, socialni in kulturni razvoj, in za razvoj enakopravnih gospodarskih in političnih odnosov v jugoslovanski federaciji, na podlagi amandmajev X, XI, LXII in LXVI k ustavi Republike Slovenije in 255. člena poslovnika Skupščine Republike Slovenije sprejema

DEKLARACIJO

O UREJANJU RAZMERIJ, KI IMAJO SPLOŠEN POMEMEN ZA REPUBLIKO SLOVENIJO

1. Skupščina Republike Slovenije zaradi enostransko prekinjenih gospodarskih odnosov SR Srbije z Republiko Slovenijo ugotavlja, da so nastale razmere, ko se zaradi političnih odločitev, s katerimi so soglašali najvišji državni organi SR Srbije, ne uresničujejo ustava SFRJ in ne izpolnjujejo pravne obveznosti iz sprejete zvezne zakonodaje, s čimer je resno ogrožen ustavni in pravni sistem Jugoslavije, pravna varnost gospodarskih subjektov in njihov enakopraven položaj na jugoslovanskem trgu, pristojni organi federacije pa ne zagotavljajo njihovega izvrševanja.

Skupščina Republike Slovenije ugotavlja, da so nastopile razmere, ko se ne uresničujejo funkcije federacije in z ustavo in zveznimi zakoni določena razmerja in ko niso vzpostavljene enakopravne možnosti za pretok blaga, kapitala in storitev, s čimer je onemogočeno delovanje trga. Da bi preprečila nepopravljive posledice za gospodarski sistem in za družbena razmerja v Republiki Sloveniji in v SFR Jugoslaviji, bo Skupščina Republike Slovenije, zaradi zmanjšane narodnega dohodka v Sloveniji, ne glede na obveznosti, ki izhajajo iz zveznih zakonov, samostojno sprejemala ukrepe gospodarske samozaščite in samostojno odločala o izpolnjevanju svojih prevzetih obveznosti do Socialistične republike Srbije in do federacije.

Skupščina Republike Slovenije nalaga svojemu izvršnemu svetu, da dosledno izvaja že sprejete odločitve in da sproti pripravlja in sprejema ukrepe za izpolnitev usmeritev te deklaracije. Po potrebi naj skupščini predlaga dodatna pooblastila in odločitve.

Kadar pri izvajanju ukrepov gospodarske samozaščite nastane nasprotje med odločitvami pristojnih organov v Sloveniji in organov federacije, so vsi organi v Republiki Sloveniji dolžni ravnati po odločitvah Skupščine Republike Slovenije in njenega izvršnega sveta.